

KREŠIMIR KRSNIK

odvjetnik

Boškovićeva 8, 10000 Zagreb

tel. 4800 020, fax. 4800 021

Urednik web stranice

Hrvatskog mikrobiološkog društva

Domagoj Čvek

Prehrambeno biološki Fakultet Zagreb

Pijerotijeva 6

10000 Zagreb

Predsjednik

Hrvatskog mikrobiološkog društva

Dr. sc. Danko Hajsig, dr. vet. med.

Schrottova 39

10000 Zagreb

Nakladnik

Hrvatsko mikrobiološko društvo

Schrottova 39

10000 Zagreb

Podnositelj: prof. dr.sc. Šeul Matrinec Branka, Preiokratova 41

po punomoćniku:

KREŠIMIR KRSNIK

odvjetnik

Zagreb, Boškovićeva 8

Zahtjev za objavu ispravka

Na web stranici Hrvatskog mikrobiološkog društva „ <http://www.hmd-cms.hr/> „ objavljen je tekst dr. sc. Danka Hajsiga „Osvrt na prijevod knjige Veterinary Immunology Principles and Practice ili Izgubljeni u prijevodu“ na adresi: „<http://www.hmd-cms.hr/novosti/osvrt-na-prijevod-knjige-veterinary-immunology-principles-and-practice-ili-izgubljeni-u-prijevodu/>“. Obzirom na niz netočnosti u predmetnom tekstu molimo Vas da objavite demanti slijedećeg sadržaja:

“ U tekstu se navodi:

“U svesku 1-2/2013. časopisa Hrvatski veterinarski vjesnik objavljena je informacija o izdavanju knjige (sveučilišnog udžbenika) pod naslovom Veterinarska imunologija – načela i primjena, koja je prijevod knjige Veterinary Immunology – Principles and Practice što su je napisali Michael Day i Ronald Schultz. Osvrt na knjigu i njezino predstavljanje napisala je jedna od stručnih urednica prevedene knjige.

U početnom dijelu teksta opisuje svoj prvi susret s originalnom knjigom na engleskom jeziku i povoljne dojmove, a potom primjereno predstavlja ugledne autore. Nažalost već pritom „pada u prvu prevoditeljsku zamku“. Da je za predstavljanje prvoga autora koristila izvornu knjigu, a ne prijevod, sigurno ne bi napisala da profesor Day radi u Zavodu za veterinarsku patologiju, zarazne bolesti i imunologiju budući da se u originalnoj knjizi navodi Division of Veterinary Pathology, Infection and Immunity. To bi prevedeno na hrvatski jezik trebalo glasiti Odjel za veterinarsku patologiju, infekciju i imunost. Gdje su prevoditelji „prepoznali“ zavod i imunologiju nije jasno, a to se osobito odnosi na zarazne bolesti?!”

DEMANTI: Medicinska naklada podijelila je pet izvornih knjiga prevoditeljima i urednicima. Nadalje, u Republici Hrvatskoj, odnosno njezinim znanstvenim institucijama nisu uobičajeni izrazi koje dr. Hajsig forsira a koji su doslovni prijevod, nego ih prevodimo u duhu hrvatskog jezika, pa tako je bilo i u ovom slučaju. Naime Odjel za veterinarsku patologiju je prihvatljiv no odjel za infekciju i imunost je besmislen i hrvatskom jeziku i znanosti neprihvatljiv.

U tekstu se navodi:

„Primjerice: ANA (engl. antinuclear antibody) antinuklearna antitijela. Već je pri ovom primjeru dvojbeno zašto je riječ antibody prevedena kao antitijelo (što nije netočno), ali se posvuda u tekstu antitijela (antibodies) nazivaju protutijelima (što je ispravnije). Dvojbeno je i zašto se antinuclear antibody (jedinina) prevodi u množini?“

Opaska je djelomice na mjestu ali i potpuno nevažna na znanstvenoj i jezičnoj razini (naime ovaj je prijevod lektoriran, koregiran i pregledan od tri uvažena recenzenta). Što se pak tiče jednine i množine treba znati da u stvarnosti ne postoji protutijelo kao jednina, iako se često govori o protutijelu kao pojmu. Naime protutijelo (jedinina) u stvari su protutijela i to monoklonska protutijela nastala na podražaj epitopa određenog mikroba, a svaki mikrob ima znatno više od jednog epitopa, pa je stoga izraz protutijela ispravan.

U tekstu se navodi:

„FISS (engl. feline injection site sarcoma) sarkom u mačke nastao na mjestu aplikacije vakcine

Točno je da taj sarkom u mačke najčešće nastaje na mjestu injiciranja cjepiva, ali u kratici i njezinom izvornom značenju vakcina se nigdje ne spominje, tek injekcija.“

DEMANTI: Dva navoda iz znanstvene literature.

1. Feline injection site-associated sarcoma: Is it a reason to critically evaluate our vaccination policies?

- [Jolle Kirpensteijn^{a, b}](#)
- ^a Department of Clinical Sciences of Companion Animals, Faculty of Veterinary Medicine, Utrecht University, P.O. Box 80.154, 3500 TD Utrecht, The Netherlands
- ^b Department of Small Animal Clinical Sciences, The Royal Veterinary and Agricultural University, Dyrlægevej 16, 1870 Frederiksberg C, Denmark
- <http://dx.doi.org/10.1016/j.vetmic.2006.04.010>, [How to Cite or Link Using DOI](#)
- [Permissions & Reprints](#)

Abstract

Feline injection site-associated sarcoma (FISAS) or vaccination-associated sarcoma is a serious problem in cats because of the ethical and therapeutic consequences associated with the disease. The exact aetiology of FISAS is unclear; therefore, instituting preventative measures such as delaying or discontinuing vaccination schedules is questionable. This paper will give insights into the disease process, will attempt to answer the question, “what causes FISAS?”, and will discuss preventative measures to decrease the chance of occurrence.

Tumours are in general uncommon in the cat, however, malignant tumours, such as sarcomas, occur relatively frequently. FISAS have stimulated interest because of their reported linkage to certain types of vaccine. FISASs are reported to have an incidence of 1–10 per 10,000 cats and often appear in conjunction with a traumatic incident (such as a vaccination). The tumour displays an extreme malignant biological behaviour, both being locally aggressive and metastasising in 25–70% of the cases. Although the pathology still remains unclear, an exaggerated inflammatory/granulomatous response seems to be the predisposing factor in the transformation to FISAS. A multi-step carcinogenesis model, including genetic, iatrogenic and local factors seems to be the most plausible explanation for the occurrence of the tumour. Multi-modal therapy, based on aggressive surgical removal of the tumour in combination with radiation and/or chemotherapy, is usually recommended but randomised clinical studies have not yet been performed to prove the efficacy of any of the modalities.

The question of whether FISAS can be prevented by not injecting irritant products remains unanswered. No specific brands of vaccine, manufacturers or factors associated with vaccine administration have been significantly associated with FISAS in a multi-institutional and epidemiological study. Control and evaluation measures as recommended by the US-based taskforce include determination of risk groups, extending re-vaccination intervals, the use of single component products and the use of consistent, predetermined sites for vaccination.

Keywords

- Vaccination;
- Injection;

- Sarcoma;
- Cat

2. Cell Lines Derived From Feline Fibrosarcoma Display Unstable Chromosomal Aneuploidy and Additionally Centrosome Number Aberrations

- J. von Erichsen,
- W. Hecht,
- C. Löhberg-Gruene,
- and M. Reinacher

Vet Pathol, July 2012; vol. 49, 4: pp. 648-657., first published on April 28, 2011
 ...vaccinations became obvious. 8,22,23,24 These sarcomas have been termed vaccination-associated, vaccine-associated, or injection site-associated sarcomas due to their typical location at common sites of subcutaneous injection of vaccines...

U tekstu se navodi:

„PALS (engl. periarteriolar lymphoid sheath) periarterijski limfocitni omotač

Postoji i periarterijski, ali ovdje se u originalu spominje periarteriolski, a između periarteriolskog i periarterijskog postoji primjetna razlika. A da je lymphoid sheath isto što i limfocitni omotač, teško me netko može uvjeriti. Prihvatljiv prijevod kratice PALS (u ovoj prilici) trebao bi biti periarteriolski limfni omotač. Moguće je i periarteriolski limfatični omotač, no limfocitni omotač nipošto.“

DEMANTI: Prevoditeljska i urednička sloboda. Nije narušen integritet izvornog teksta niti studente (čitatelje) dovodi u zabludu glede znanstvene istine. Izraz „periarteriolski limfni omotač“, koji predlaže dr. Hajsig, sugerira da je riječ o limfi koja teče oko arteriole a u stvari je riječ o T- i B-limfocitima koji su poredani u tkivu oko arterija i arteriola tako da izgledaju kao omotač (ili ogrtač).

U tekstu se navodi:

„Čak su i tekstovi u opisima slika ponekad bitno različiti i „zanemaruju“ pojedine dijelove izvornoga teksta. Samo jedan primjer sa stranice 129 gdje su „preskočene“ čak dvije rečenice. Valjda se prevoditelju činilo da nisu važne.

U originalnom tekstu ispod slike 185 piše: 185 Mycobacterial infection. This section of lung is from a captive sea lion. Within this colony there is a background of mycobacterial infection. The lung displays the classic coalescing granulomas that form during that infection. The type IV immunopathological mechanism evolved to deal with obligate intracellular pathogens such as Mycobacterium spp.

A u prijevodu to glasi ovako: 185. Infekcija bakterijskom vrstom Mycobacterium sp. Na slici se vidi dio pluća morskog lava inficiranog uzročnikom tuberkuloze. Na plućima su vidljive karakteristične granulomatozne promjene koje nastaju pri infekciji ovom bakterijom. Obligatni celularni mikrobi, kao što su Mycobacterium spp., potiču nastanak imunopatoloških mehanizama tipa IV.“

DEMANTI: Prevoditeljska i urednička sloboda. Nije narušen integritet izvornog teksta niti studente (čitatelje) dovodi u zabludu glede znanstvene istine. Dapače, prevoditelji,

od kojih je većina vrlo dobro upoznata s mikrobiologijom, patologijom i zaraznim bolestima životinja, nastojali su izvornik prevesti u duhu hrvatskog jezika što je ponekad iziskivalo ispuštanje pokoje rečenice izvornika i nadomještanjem hrvatskim izrazima koji su u znanstvenom suglasju s engleskim izvornikom. Prilikom prevodenja ovog iznimnog udžbenika nastojali smo znanstvenu i stručnu razinu udžbenika prilagoditi duhu hrvatskog jezika i izrazima koji se niz godina koriste u nastavi na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U tekstu se navodi:

„Osebjuna inovativna „stručna i prevodilačka rješenja“ ostvarena su na brojnim mjestima u hrvatskom izdanju knjige, a kao primjer navodim ona sa stranice 196 iz poglavlja VAKCINE KOJE SADRŽAVAJU SAMO DNA.

DNA cjepiva su svoj izvorni engleski naziv naked DNA vaccines dobile zbog potpuno drugog razloga, a ne zbog toga što sadržavaju samo DNA. Osim toga, niti ta tvrdnja nije utemeljena. Pa u trećoj rečenici koja je navedena spominju se golden particles odnosno čestice zlata. Osim njih DNA cjepiva mogu sadržavati druge dodatke čija je zadaća pripomoći ulaženju DNA u stanice, usmjeriti DNA prema željenim stanicama ili djelovati poput adjuvansa usmjeravajući ili pojačavajući imunosnu reakciju. Da takva cjepiva ne sadrže samo DNA svjedoči i to da se pripravak plazmidne DNA često razrjeđuje fiziološkom otopinom, vodom ili otopinom saharoze. Gdje je „vakcinolog“ u originalu pročitao prikladnu zaštitu pri aplikaciji na sluznicu? Da je DNA cjepivo prikladno zaštićeno, opet ne bi sadržavalo samo DNA, zar ne? Tvrdnja da se takva cjepiva apliciraju na sluznicu i kožu također ne postoji u izvornom tekstu. Ne postoji jer bi bila netočna. Pa jasno je navedeno da se plazmidni pripravak s česticama zlata „upuca“ kroz epidermis. Prevesti rečenicu: The principle of this method involves the plasmids transfecting host cells at the site of injection, particularly APCs. (što su izvorni autori smatrali važnim i istaknuli masnim slovima), sa: Načelo tog načina vakcinacije temelji se na fagocitozi i prikazivanju antigena (što je i u prijevodu otisnuto masnim slovima) pokazuje da prevoditelj ne barata osnovnim pojmovima iz stanične biologije, imunologije, tehnologije rekombinantne DNA i biologije općenito. Kako se fagocitoza i transfekcija mogu poistovjetiti treba zapitati prevoditelja, možda ćemo naučiti još nešto novo.“

DEMANTI: Smatramo da je autor teksta sam sebe demantirao obrazlažući svoje primjedbe na spomenuti prijevod. Opetovano se inzistira na doslovnom prijevodu koji je kao takav nerazumljiv i hrvatskom jeziku neprihvatljiv. Ponavljamo, prevoditeljska i urednička sloboda dala nam je za pravo prevesti izvornik u duhu hrvatskog jezika zato što ni kolokvijalni ni stručni jezik ne poznaje pojam „gola DNA“ (prema toj analogiji postoji i odjevena DNA). Što se pak tiče poistovjećivanja fagocitoze i transfekcije, nije točno da je riječ o poistovjećivanju nego nastojanju da se proces prikaže što jasnije a ujedno što bliže izvorniku što nije jednostavno. Naime ako bismo prevodili apsolutno svaku riječ i u duhu hrvatskog jezika, tekst bi znatno nadmašio broj riječi prijevoda u odnosu na izvornik te ne bi stao u prostor namijenjen za prijevod. Ono što smo željeli je da čitatelji shvate načelo vakcinacije ovim vakcinama što je našim prijevodom i postignuto.

U tekstu se navodi:

„Na stranici 129 prikazano je dijagnosticiranje tuberkuloze u goveda i u sklopu slike 187. Tuberkulinski test, piše: Na fotografiji je prikazan kožni tuberkulinski test koji provode

veterinari u cijelom svijetu. Ostavimo po strani činjenicu da početna rečenica uz istu sliku u engleskom izdanju glasi dosta različito tj. Tuberculin testing of cattle remains a major veterinary activity worldwide. Bitno je da je prikazana tuberkulinizacija goveda s dva pripravka tuberkulina (bovnim i avijarnim tuberkulinom). Problem je u tome što ta tvrdnja, odnosno praksa ne vrijedi za dijagnosticiranje tuberkuloze goveda u Republici Hrvatskoj. Kod nas se, naime, obavezna tuberkulinizacija goveda, u skladu s odgovarajućom Naredbom provodi s pomoću bovinog tuberkulina za monotest, a tek se u životinja u kojih se ustanovi sumnjiv ishod reakcije pristupa usporednoj tuberkulinizaciji s oba spomenuta tuberkulina. Postupak je, dakle, bitno drukčiji i neupućenog čitatelja krivo upućuje jer se naša praksa razlikuje od one u zemljama izvornih autora. Ako je negdje postojalo opravdanje za „dopisivanje“, tuberkulinski test je bio vrlo prikladno mjesto za dodatno obrazloženje (kao opaska prevoditelja), no ono je izostalo.“

DEMANTI: Prevoditelji su u potpunosti svjesni činjenice da se u Hrvatskoj provodi monotest, međutim s obzirom da je na slici 187 (stranica 129) prikazana reakcija na dva pripravka preveli smo tekst u skladu s napisanim izvornikom. Ovaj udžbenik nije zamišljen kao skup uputa za provođenje testiranja, dijagnostičkih postupaka ili tome slično, a cilj autora izvornika i nas prevoditelja bio je objasniti imunosnu pozadinu (u ovom slučaju preosjetljivosti kasnog tipa) određenih postupaka a ne opširno objašnjavati izvođenje bilo kojeg postupka pa tako ni ovog.

U tekstu se navodi:

„Slična se neusklađenost odnosi na još jednu iznimno važnu bolest, bjesnoću. Razumljivo je da će britanski pisac koji živi i djeluje u zemlji koja je već stotinjak godina slobodna od te opasne virusne zoonoze o njoj i njezinoj imunoprofilaksi pisati na drukčiji način nego li je to u našem podneblju gdje je bjesnoća trajno prisutna i stalna je opasnost životinjama i ljudima.“

DEMANTI: Ovaj udžbenik namijenjen je studentima III semestra Veterinarskog fakulteta koji imaju vrlo malo ili nimalo znanja o mikrobiologiji i zaraznim bolestima te se nastojalo ne opteretiti ih detaljima koji iziskuju mnoga znanja koji oni kao studenti III semestra još nisu stekli.

U tekstu se navodi:

„Nedostaci prijevoda mogli bi se još dodatno navoditi i obrazlagati, no vjerujem da se i na osnovi iznijetoga može ustvrditi da je, nažalost, riječ o iznimno manjkavom i neuspjelom prijevodu vrijedne izvorne knjige. Kada je riječ o prevođenju suglasan sam da je to naporan, težak, ali i vrlo odgovoran posao. Po mojoj ocjeni prevoditelji ga nisu obavili na dobar način, a osobito im treba zamjeriti što su, barem u dijelu prijevoda koji sam usporedio s originalom, djelomice naglašeno obezvrijedili izvorni tekst. Pritom nisu ispunili osnovni zahtjev dobrog pisanog prijevoda – jednakovrijednost prijevoda i izvornoga teksta. Ogromna većina čitatelja hrvatskog izdanja neće biti u prilici usporediti oba izdanja i prosuditi gdje su manjkavosti i netočnosti i tko je i koliko doprinio neusklađenostima, pogrešnim tumačenjima, krivim tvrdnjama i drugim primjetnim nedostacima. Svojim nestručnim, površnim, proizvoljnim i neusklađenim prijevodom, prevoditelji, a uz njih ponajprije recenzenti, nanijeli su veliku štetu mnogima. Narušili su ponajprije ugled autora i izdavača izvorne knjige, „podvalili“ su domaćem izdavaču, Sveučilištu u Zagrebu i Veterinarskom fakultetu istog sveučilišta koji su im dali puno povjerenje, a posebice su zakinuti studenti koji su umjesto kvalitetnog udžbenika dobili vrlo nepouzdanu i dvojbeno učevno štivo.“

DEMANTI: Svaki dobronamjerni čitatelj, a to su poglavito studenti veterinarske medicine, ne pristupaju niti jednom udžbeniku, pa tako neće ni ovom, s namjerom da nađu tiskarske, jezične ili stilske pogreške koje je gotovo nemoguće izbjeći. Cilj svakog udžbenika je prikazati gradivo na što jasniji i razumljiviji način. Mi odgovorno tvrdimo da je prijevod izvornika točan, kvalitetan i jezično stručan, a pogreške koje su prisutne ne mijenjaju niti jednu znanstvenu i stručnu istinu niti narušavaju ugled autora izvornika, prevoditelja te institucija kojima je „Osvrt na prijevod knjige Veterinary Immunology Principles and Practice ili Izgubljeni u prijevodu“ **upućen.**

U tekstu se navodi:

„Naime, vratimo li se knjizi Veterinary Immunology – Principles and Practice, za nju se može ustvrditi da nije kapitalno djelo i mišljenja sam da je nije trebalo prevoditi. To na određeni način potvrđuje i cijena hrvatskog izdanja knjige koja je 378,00 kuna ili s popustom od 10% 340,00 kuna. Riječ je o knjizi mekanoga uveza i s opsegom od 256 stranica (ne znam zašto u prikazu objavljenom u Hrvatskom veterinarskom vjesniku piše da ima 330 stranica). Izvornu knjigu svojedobno sam preko domaćeg uvoznika platio manje i uz sve dodatne troškove poštarine, marže i sl. cijena je bila 310,00 kuna. Pri tome sam dobio originalnu knjigu, bez „domaćih dodataka“ i „prevoditeljskih poboljšanja“. Potražite li istu izvornu knjigu kod ovlaštenog distributera na Internetu naći ćete je za 40,58 US\$ (približno 240,00 kn), uz uključenu dostavu. Zbog ovih činjenica ne znam zašto autorica prikaza u Hrvatskom veterinarskom vjesniku cijenu domaće knjige smatra prihvatljivom. Logično je zapravo zapitati: Zašto je hrvatsko izdanje knjige najskuplje? Odgovor je vrlo jasan. U cijenu su uključeni i troškovi otkupljenih izdavačkih prava i prema mojoj procjeni „opterećuju“ svaki primjerak knjige sa stotinjak kuna! U današnje vrijeme nije primjereno i takve troškove svaliti na leđa kupca, osobito studenata. I to je razlog mojem mišljenju da je nije trebalo prevoditi i izdavati. No, to je ponajprije bila poslovna odluka domaćeg nakladnika. Raspravljajući o visokoj cijeni ove knjige ne mogu se ne osvrnuti na njoj blisku „domaću“ knjigu koja je objavljena prošle godine. Riječ je također o sveučilišmom udžbeniku „Veterinarska klinička imunologija“ koju sam napisao u suradnji s još troje autora i čiji su nakladnici bili Hrvatsko mikrobiološko društvo i Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Knjiga je formatom nešto veća od Veterinarske imunologije – načela i primjena, uvez je tvrd, opseg joj je 392 stranice (za skoro 150 stranica više ili približno 35%), a kvaliteta papira i tiska jednako dobra. Za studente, cijena joj je 250,00 kuna.“

DEMANTI: Na Veterinarskom fakultetu ne postoji obvezni ni izborni predmet pod nazivom „Veterinarska klinička imunologija“, pa prema tome niti potreba za spomenutim udžbenikom za studente. Veterinarska imunologija (III semestar) ima satnicu 15 + 15, što znači 15 sati predavanja i 15 sati praktične nastave što je vrlo malo u odnosu na satnicu koje imaju ostale zemlje. Stoga smo smatrali da će sadržajno i obimom hrvatski prijevod udžbenika biti primjeren našoj satnici i znanju studenata koji su odslušali tek dva od ukupno 11 semestara. Prevoditelji i urednici nemaju nikakva utjecaja na cijenu koju formira izdavač (Manson Publishing) i nositelj izdavačkih prava za hrvatski jezik (Medicinska naklada) a ovisi o nizu čimbenika a ne samo o troškovima izdavačkih prava. Također, ne može se uspoređivati cijena knjige-izvornika tiskane u nekoliko tisuća primjeraka s hrvatskim izdanjem tiskanim u nekoliko stotina primjeraka.“

Predmetni zahtjev za ispravak dostavlja se na ruke glavnog urednika te na ruke Predsjednik Hrvatskog mikrobiološkog društva obzirom da predmetna stranica nema Impresum te nije moguće utvrditi s sigurnošću tko je urednik i nakladnik predmetne stranice.

Slijedom navedenog Vas molimo da objavite predmetni demanti na internetskoj stranici „<http://www.hmd-cms.hr/>“ kao i da uklinite tekst na stranici <http://www.hmd-cms.hr/novosti/osvrt-na-prijevod-knjige-veterinary-immunology-principles-and-practice-ili-izgubljeni-u-prijevodu/> a u kojem su izrečene pogrešne informacije.

prof. dr.sc. Šeul Matrinec Branka,
po punomoćniku:

KREŠIMIR KRSNIK

odvjetnik

Zagreb, Boškovićeve 8

PUNOMOĆ

Ovlašćujem(o) **KREŠIMIR KRŠNIK**
.....
..... **Zagreb, Boskovičeva 8**

..... da me (nas) zastupa u građanskom,
parničnom, vanparničnom, ovršnom, zemljišnoknjižnom postupku, kaznenom
predmetu, postupku pred trgovačkim sudom, u postupku pred tijelima državne
uprave koji se vodi kod

zbog *OBSME ISPRAVKE*

pod poslovnim brojem

Ovlašćujem(o) ga da me (nas) zastupa u svim mojim (našim) pravnim
poslovima u sudu i izvan suda i kod svih drugih državnih tijela te da zbog zaštite
i ostvarenja mojih (naših) na zakonu osnovanih prava i interesa poduzima sve
pravne radnje i upotrijebi sva u zakonu predviđena sredstva a naročito da
podnosi tužbe i ostale podneske, da sklapa poravnanja, da daje nasljedne
izjave te da prima novac i novčane vrijednosti i da o tome izdaje potvrde.

Pristajem(o) da ga zamjenjuje

U, dana god.

Ispravke po Prastine